

otrokom prijatelj, učitelj in voditelj.

(Priloga Vrtnu.)

Štev. 4.

Ljubljana, dné 1. aprila 1897.

V. tečaj.

Še ti tako!

4. Delavnost.

Sv. pismo pravi: »Kakor ptiček za letanje, tako je človek rojen za delo.« Kaj ne, kako bi se grozovito osmešil vrabček, ko bi si n. pr. to-le vtepel v svojo bučico: »Odslej ne bom več letal, izprehajal se bom po cestah in stezah, kakor gospod.« Sami veste, da bi bilo njegovega gosposkega izprehajanja kmalu konec; ali bi ga končala lakota, ali pa kaj družega. Jednako se osmeši tudi lenuh, kateri hoče z lenobnim pohajkovanjem zapraviti dneve svojega življenja. Zato se še v drugič oglasi sv. pismo: »Kdor ne dela, naj ne jé!«

Torej ne pomaga nič; kdor hoče pred Bogom in pred ljudmi kaj prida veljati, mora biti delaven. To so pokazali do sedaj še vsi pošteni in vrli ljudje. Med tistimi, ki jih imenujemo svoje vzornike, ni nobènega lenuha. Zgledov izredne pridnosti imamo na stotine; tu naj veljajo trije za vse druge.

V duhu svetosti umrli francoski župnik Janez Vianey (beri Viané) je bil že v detinski dōbi jako delaven in potem do smrti — rekel bi — vedno naprežen, da si še ni utegnil privoščiti potrebnega počitka. Tu se oziram le na njegova otroška leta.

Najprej je kazal svojo nepremagljivo pridnost v tem, da je zeló zgodaj kaj rad molil. Komaj je znal po nekoliko govoriti, že je redno vstajal in z domačimi opravljal vse molitve. Ko je zaslišal ob času molitve prvi udarec zvona, takoj je pokleknil, kjerkoli je bilo. To pa veste, da molitvi jako nasprotuje lenobnost, katera se dá večkrat le z neko težavo premagati.

Dalje je razodeval svojo vzorno pridnost v tem, da je urno in z veseljem storil, karkoli so mu ukazali stariši. Mati je večkrat rekla še drugim otrokom, če niso radi storili, kar je velela: »Le pogledjte Janezka! ali se morebiti on kaj obotavlja? ali morebiti mrmra? Glejte, kar precej gre!«

Nad vse vestno in pridno pa je opravljal ona dela, ki so mu bila za stalno naložena, rekel bi: stanovske dolžnosti. Bil je jako priličen pastirček, ki je marljivo pazil na svojo čredo, da bi ne naredila kje kake škode. Tudi zato je rad pasel, ker je ob tem poslu lahko prav veliko molil. Kadar pa ni gnal na pašo, šel je z domačimi na polje delat. Tam je mirno delal, kolikor so mu dopuščale njegove šibke moči.

Nekoč je bil poslan s starejšim bratom Francetom v vinograd, da bi zemljo prekopavala. Janezek je menil, da mora ravno toliko storiti, kakor brat; pa se mu ni hotelo sponesti. Njegov brat je bil močnejši, in mu je bil torej zmiraj spredaj. Zvečer Janezek toži materi, da je France delal tako hitro, da ga nikakor ni mogel dohajati. Mati nato ukaže Francetu, naj dela nekoliko počasneje, kadar bo Janezek delal ž njim.

Drugi dan dobi Janezek od neke nune malo podobico Matere božje v dar. To podobico vzame s seboj v vinograd. Ko sedaj zopet prične delo na strani svojega urnega brata, položi nekoliko stopinj pred seboj Marijino podobico na tla in natihoma moli v srcu, naj mu pomaga ljuba Mati božja, da bo mogel toliko storiti, kakor njegov brat. Ko pride kopaje do podobice, pre-

stavi jo za nekoliko stopinj naprej. Pomagala je molitev in misel na ljubo Mater nebeško. France pripoveduje zvečer doma na pol nevoljen, da danes pa ni mogel prekositi brata.

Vsak trenutek je hotel koristno porabiti. Kadar je šel na polje, ali pa z dela domov, je na poti vedno molil rožni venec ali pa druge molitve. Ako je srečaval otroke svoje starosti, jih je privabljal k sebi in gredé podučeval v katekizmu. Še zvečer, četudi je bil že ves utrujen, se je vendar učil krščanskega nauka, bral zgodbe sv. pisma ali pa je molil.

* * *

Kadar je o pridni delavnosti govorjenje, se skoro nehoté spomnimo svetega Andreja Avelinskega, o katerem so izjavili oni, ki so ga poznali, da ni nikoli zapravlil nobene minute in nikoli ne govoril nobene nepotrebne besede. Ker je bil tako zeló delaven, so mu dali čuden priimek; rekli so mu »trinog časa«, češ, da svojemu času ne daje nikakoršne prostosti, marveč da ima vse trenutke takorekoč priklenjene na razna opravila. Imel je navado reči: »Vsak dan imamo narediti tri reči: živeti za Boga, za bližnjega in za-se; ta trojna naloga naj bi izpolnila vse naše življenje.« Obžaloval je, zakaj ni kakor angelj, češ, da bi mu ne bilo treba ne jesti ne spat, ter s tem časa ne izgubljati. Saj si je pa tudi za spanje privoščil le kar najmanj časa. Če katerikrat ni mogel zaradi bolehnosti spat po noči, je vendar vstal o določeni uri, rekši sam sebi: »Telo, poprej sem jaz hotel spat, a ti nisi hotelo, sedaj bi pa ti rado spalo, pa jaz nočem; le vzdigni se!«

* * *

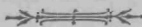
Mladina ima brez števila vzornikov, katere naj bi zvesto posnemala; prvaki med njimi pa so ti-le trije: sv. Alojzij, Stanislav in Berhmans, vsi izvrstni dijaki, ki so se odlikovali v vseh čednostih, ki dičijo poštenega mladeniča, torej tudi v pridnosti. Posebej omenim svetega Berhmansa. Še ko je bil pri svojih stariših, je bil tako marljiv, da ga ni bilo treba nikdar k delu

priganjati. Vstajal je prav zgodaj, da bi se mogel kaj več naučiti. Kadar so se njegovi tovariši igrali, sedel je pri svojih knjigah. Sploh so mu bile knjige najljubše spremstvo vse življenje. Skoro je ni storil poti, daljše ali krajše, da bi ne bil vzal s seboj kake knjige in je odprl ob vsakem prostem trenutku.

O njegovi pridnosti mu daje učitelj tako-le spričevalo: »Tri leta je bival med nami, in ves ta čas ni dal nobene prilike niti za kazen niti za grajo. Le njegovo ljubezen do dela je bilo treba brzdati (zadržavati); zakaj večkrat je prosil dovoljenja, naj bi smel skrajšati čas oddihljeja, da bi se učil. Pri mizi ga je bilo redkokdaj videti brez knjige, katero je imel vedno odprto pred seboj. Sijajni vspehi njegovega učenja so mu bili obilno poplačilo za ves trud, ki ga je imel pri delu.«

* * *

Poglej obojni napis tega sestavka!

Stankova smrt.

V stanici tihotni ponočna luč bleda
Pred Materjo božjo gorí,
A v pisani zibelki otrok počiva,
Skoz okence mesec svetí.

Kar nekaj na okence rahlo potrka:
„Oj Stanko, li spiš, li bediš?“
In v sobo priplove lep angelj, na prsih
Drží beli roki navskriž.

In k zibelki sede in reče prijazno:
„Jaz angelj, prijatelj sem tvoj,
Kakó-li, moj Stanko, imaš me li rad kaj,
Bi šel li v nebesa z menoj? . . .

Oh, kóliko angeljčkov — bratcev bi videl,
Nedolžnih in ljubih otrok,
Kako bi te Mamica božja ljubila,
Kako bi te rad imel Bog.

Na rami bi déli ti zlate peroti,
Kot ptiček bi letal lehak,
In kadar bi prosil ga, rad bi te nosil
Na sebi srebrni oblak . . .